

รายงานประจำปี 2542

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล

INSTITUTE OF LANGUAGE AND
CULTURE FOR RURAL DEVELOPEMENT

รายงานประจำปี 2542

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล

INSTITUTE OF LANGUAGE AND
CULTURE FOR RURAL DEVELOPEMENT

สารบัญ

	หน้า
ประวัติความเป็นมา	1
สรุปพื้นที่และลักษณะการใช้สอยอาคารสถานที่	3
วิสัยทัศน์	4
รายนามผู้บริหาร	5
ที่ปรึกษาสถาบัน	6
แผนภูมิแบ่งส่วนราชการ	7
บุคลากร ณ ปัจจุบัน	8
ด้านงบประมาณ	9
การดำเนินงานด้านการเรียนการสอน	10
จำนวนนักศึกษาที่กำลังศึกษา	11
การดำเนินงานด้านการวิจัย	12
การดำเนินงานด้านการบริการวิชาการ	13
โครงการจัดตั้งหน่วยบริการ	14
การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	15
ด้านวิเทศสัมพันธ์	16
ชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานประจำสถาบัน ฯ	18
บุคคลภายนอกที่มาเยี่ยม	19

ประวัติความเป็นมา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะของมหาวิทยาลัยมหิดล เดิมมีฐานะเป็น “โครงการบัณฑิตศึกษา” ดำเนินงานภายในกรอบการดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย โดยมีศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตนกุล เป็นผู้อำนวยการคนแรกที่ได้ทุ่มเทความรู้ความสามารถและประสบการณ์ร่วมกับผู้ร่วมงานทำให้พัฒนาขยายงานกว้างขวางขึ้นตามลำดับ จนได้ยกฐานะเป็น “สถาบัน” เทียบเท่าคณะเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2524 มีชื่อเป็นทางการว่า “สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท” ปัจจุบันสถาบัน ฯ มีที่ทำการถาวร ณ อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตนกุล เป็นผู้อำนวยการตั้งแต่ พ.ศ. 2536-ปัจจุบัน

จากภารกิจด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ในขณะนี้และที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต มีความสำคัญต่อประเทศชาติทั้งสิ้น การไม่มีอาคารสถานที่ทำการเป็นของตนเอง ทำให้ประสบอุปสรรคสำคัญยิ่ง ดังนั้น สถาบัน ฯ จึงขอตั้งงบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคารภาษาและวัฒนธรรม ที่มหาวิทยาลัยมหิดลและสำนักงบประมาณได้พิจารณาเห็นความจำเป็นดังกล่าว จึงอนุมัติโครงการก่อสร้างสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมขึ้นในปี พ.ศ. 2539 สถาบัน ฯ ได้รับงบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคาร “สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม” เป็นอาคาร ค.ส.ล. ขนาด 5 ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยรวม 28,470 ตารางเมตร วงเงินค่าก่อสร้าง 205,664,378.56 บาท โดยเริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ณ บริเวณพื้นที่ใกล้กับตึกผู้อำนวยการศูนย์ศาลายา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามอาคารว่า “อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี” และศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2540 และการก่อสร้างอาคารสิ้นสุดสัญญาในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ใช้เวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 1,005 วัน และสถาบันฯ ได้ย้ายบุคลากรมาประจำทำงาน ณ อาคารหลังใหม่ ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา การใช้ประโยชน์ภายในอาคารจะเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ทั้งการเรียนการสอน การทำวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สรุปพื้นที่และลักษณะการใช้สอยอาคารสถานที่

ลักษณะอาคาร อาคาร ค.ส.ล. ขนาด 5 ชั้น พื้นที่รวม 24,870 ตารางเมตร
เริ่มก่อสร้าง 29 พฤศจิกายน 2539 แล้วเสร็จ 30 สิงหาคม 2542

ระยะเวลาก่อสร้าง 1,005 วัน

ราคาก่อสร้าง 205,994,378 บาท

ชั้นที่	ลักษณะการใช้งาน
ชั้นที่ 5 (พื้นที่ 3,200 ตารางเมตร) ทำวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวิจัย/โครงการวิจัย - ห้องทำงานนักวิจัย - ประชุม/สัมมนา
ชั้นที่ 4 (พื้นที่ 3,200 ตารางเมตร) บริการวิชาการแก่สังคม	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติการฝึกอบรมและห้องปฏิบัติการภาษา - งาน/โครงการประเด็นการศึกษา (ISSUE STUDIES) - บริการ ใสตัทศนุปรกรณ์ ฯลฯ
ชั้นที่ 3 (พื้นที่ 5,200 ตารางเมตร) จัดการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - สอนนักศึกษา ป.โท-เอก - ห้องทำงานอาจารย์ - ห้องทำงานผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ชาวต่างประเทศ ฯลฯ
ชั้นที่ 2 (พื้นที่ 5,400 ตารางเมตร) บริหาร จัดการและธุรการ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถาบัน ฯ - สำนักงานผู้อำนวยการ - ประชุม - สอน/ซ้อมดนตรีไทยพื้นบ้าน ฯลฯ
ชั้นที่ 1 (พื้นที่ 5,500 ตารางเมตร) บริการการศึกษาและวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - พิพิธภัณฑ์มานุษยวิทยา - ห้องสมุด/สำนักงานบริการข้อมูลภาษาและวัฒนธรรม ฯ - บริการการศึกษา/ห้องปฏิบัติการมานุษยวิทยาดนตรี - ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของนักศึกษา

❖ วิสัยทัศน์ ❖

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท เป็นสถาบันภาษาและวัฒนธรรมที่เป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ สามารถชี้แนะและตอบสนองความต้องการของสังคมทางด้านภาษาวัฒนธรรมและการพัฒนา รวมทั้งเป็นสถาบันที่ส่งเสริมทางจริยธรรม

❖ พันธกิจ ❖

1. ศึกษาและวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม
2. ผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถทางด้านภาษาและวัฒนธรรม
3. กระจายความรู้สู่สังคมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและทัดเทียมนานาชาติ
4. ทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ให้เป็นที่ประจักษ์และเกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

❖ วัตถุประสงค์ ❖

1. เพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เป็นที่ต้องการของสังคม พร้อมทั้งขยายระดับการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงการผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมควบคู่ไปด้วย
2. เพื่อผลิตงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะสนับสนุนแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่จะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในอนาคต
3. เพื่อเผยแพร่งานวิชาการสู่สาธารณชน ให้เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกประเทศ
4. เพื่อสนับสนุนให้มีการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

❖ นโยบาย ❖

1. เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีหลายระดับ และหลายสาขาวิชา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสังคม
2. ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยที่สามารถนำผลไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
3. พัฒนาการเรียน การสอน การวิจัย ตลอดจนงานการดำเนินงานสู่ระดับสากลมากขึ้น
4. สนับสนุนให้มีการเผยแพร่วิชาการสู่สังคม ให้กว้างขวางด้วยรูปแบบวิธีการที่น่าสนใจ
5. ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
6. ทำนุบำรุง ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม เพื่อให้เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ และเผยแพร่ภาษาและวัฒนธรรมไทย ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในกลุ่มคนต่างภาษาและวัฒนธรรม
7. ส่งเสริมสนับสนุนกิจการนักศึกษา ให้นักศึกษามีความรู้ คุณธรรม มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมประเทศ และนานาชาติที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
8. พัฒนาศูนย์บริการทุกสายให้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังดำเนินการใด ๆ เพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจให้บุคลากรมีพลังในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ

รายนามผู้บริหาร

ผู้อำนวยการ

ศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตนกุล

รองผู้อำนวยการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงพร คำคุณวัฒน์

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บุรุษพัฒน์

รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาและปฏิบัติการ

อาจารย์เอี่ยม ทองดี

รองผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์และกิจการนักศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วชิราภรณ์ วรรณดี

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

อาจารย์ ดร.ภททิยา ยิมเวรัต

คณะกรรมการนโยบาย

อธิการบดี

ประธานกรรมการ

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม
เพื่อพัฒนาชนบท

รองประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ณัฐ ภมรประวัตติ

กรรมการ

ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ศรีศักร วัลลิโภดม

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์ชัย

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์

กรรมการ

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย

กรรมการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาสถาบัน

รองศาสตราจารย์ ดร.พินิจ รัตน์กุล

รองศาสตราจารย์ ดร.จิระโชค วีระสัย

คณะกรรมการบริหาร

ศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุริยา รัตน์กุล

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม
เพื่อพัฒนาชนบท

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร คำบุญวัฒน์

รองผู้อำนวยการสถาบัน ฯ

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ สุจิตลักษณ์ ดีมดุง ผู้แทนคณาจารย์

กรรมการ

อาจารย์พรทิพย์ อุดุภรัตน์ ผู้แทนคณาจารย์

กรรมการ

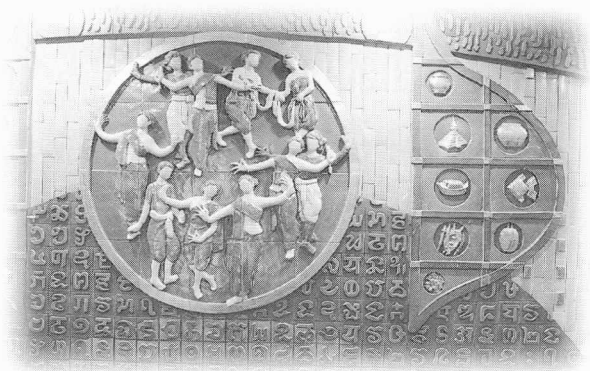
นางสาวลักษณา ดาวรัตน์หงษ์ ผู้แทนนักวิจัย

กรรมการ

นายวีระพงศ์ มีสถาน ผู้แทนนักวิจัย

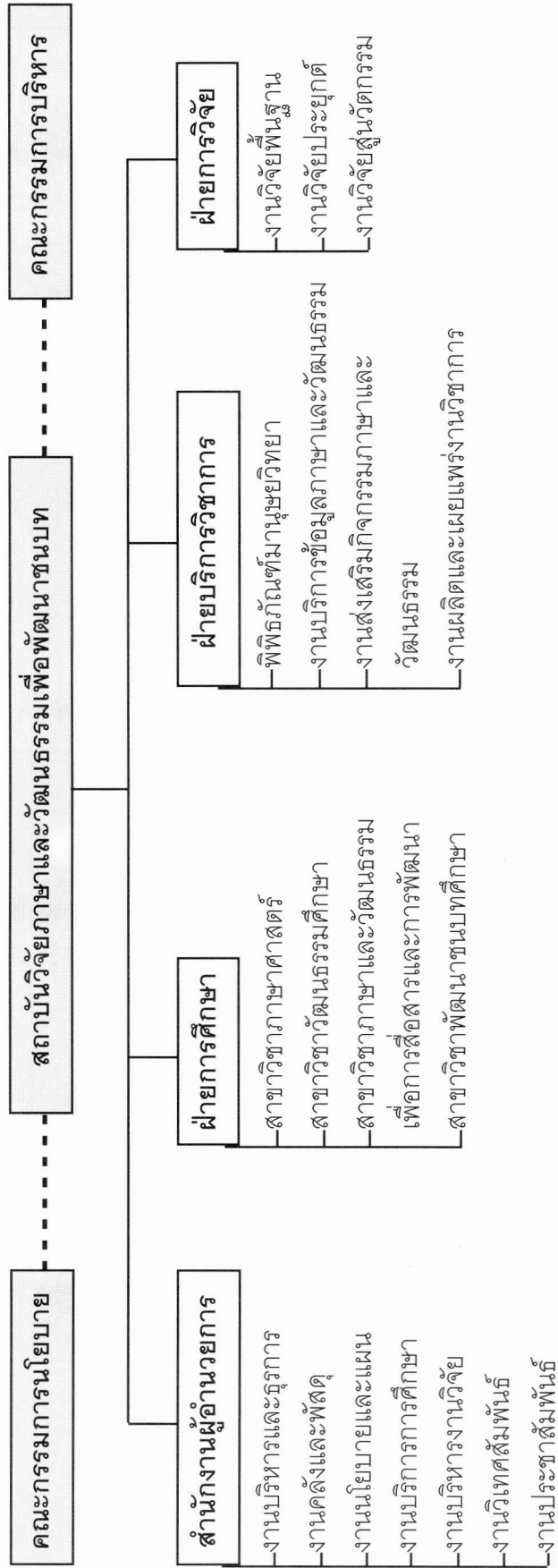
กรรมการ

นายหริินทร์ กลิ่นนิรันดร์ กรรมการและเลขานุการสถาบัน ฯ

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

(ปี พ.ศ.2540 - 2544)

บุคลากร ณ ปัจจุบัน	สาย	คน
รวม 81 คน	พนักงานมหาวิทยาลัย	4
	ข้าราชการสาย ก (อาจารย์)	22
	ข้าราชการสาย ข (นักวิจัย, เจ้าหน้าที่วิจัย)	5
	ข้าราชการสาย ข-ค (บริหารและธุรการ)	18
	ลูกจ้างประจำ	9
	ลูกจ้างชั่วคราว	18
	- เงินงบประมาณ 7 คน	
	- เงินรายได้มหาวิทยาลัย 5 คน	
- เงินรายได้สถาบัน 4 คน		
- เงินโครงการจ้างบุคลากรสาขาขาดแคลนจากธนาคารเพื่อพัฒนาเอเชีย (ADB) 2 คน		
	ข้าราชการบัณฑิตวิทยาลัย/สำนักหอสมุด ช่วยราชการ	5

หมายเหตุ	ที่ปรึกษาสถาบัน ฯ	2	คน
	อาจารย์อาคันตุกะ/SIL	4	คน
	อาจารย์พิเศษ	60	คน/ภาคการศึกษา
	นักศึกษาฝึกงาน	11	คน/ภาคฤดูร้อน
	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	7	คน
	แม่บ้านทำความสะอาด	5	คน

ข้าราชการศึกษาต่อ ระหว่างปี 2542

ชื่อ	ศึกษาต่อในระดับ	ณ ประเทศ
อาจารย์นรเศรษฐ์ พิสิฐพันธ์	ปริญญาเอกทางภาษาศาสตร์ (ภาษาเขมร)	ออสเตรเลีย
อาจารย์ณรงค์ อาจสมิติ	ปริญญาเอกทางภาษาศาสตร์ (ภาษาเวียดนาม)	สหรัฐอเมริกา
อาจารย์กรรณิการ์ สาตรปรง	ปริญญาเอกทางภาษาศาสตร์ (ภาษาอินโดนีเซีย)	อินโดนีเซีย และเนเธอร์แลนด์
อาจารย์ปัทมา พัฒน์พงษ์	ปริญญาเอกทางภาษาศาสตร์	ออสเตรเลีย
อาจารย์สุมิตรา สุวรรณ์เดชา	ปริญญาโท-เอกทางภาษาศาสตร์ (ภาษาอังกฤษ)	สหรัฐอเมริกา

ด้านงบประมาณ

สถาบันฯ ได้รับงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ของสถาบัน ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานการเรียนการสอน งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานวิจัย สถาบันฯ ได้ใช้งบประมาณรายได้สถาบันฯ ซึ่งมีอย่างจำกัดในการดำเนินงานกรณีที่ได้รับงบประมาณแผ่นดินไม่เพียงพอ โดยมีงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามหมวดรายจ่ายดังต่อไปนี้

งบประมาณรายจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2542-2543

งบประมาณแผ่นดิน		
หมวดรายจ่าย	เงินงบประมาณแผ่นดิน ปี 42 (ขอตั้ง)	เงินงบประมาณแผ่นดิน ปี 42 (รายจ่ายจริง)
หมวดเงินเดือนประจำ	7,130,800	9,260,328.33
หมวดค่าจ้างประจำ	659,100	750,720.00
หมวดค่าจ้างชั่วคราว	1,800,400	1,226,625.49
หมวดค่าตอบแทน	1,231,800	914,345.00
หมวดค่าใช้สอย	331,000	962,233.21
หมวดค่าวัสดุ	1,097,700	1,165,915.14
หมวดค่าสาธารณูปโภค	300,000	183,366.63
หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	3,000,000	1,564,000.00
หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	110,350,300	110,350,278.56
หมวดเงินอุดหนุน	1,400,000	140,000.00
หมวดรายจ่ายอื่น (งบกลาง)		4,588,861.58
รวม	127,301,100	132,366,673.94

การดำเนินงานด้านการเรียนการสอน

งานด้านการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2543) สถาบันฯ ดำเนินการการจัดการเรียนการสอนแล้วทั้งสิ้น 5 หลักสูตร ดังนี้

➤ **หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์** เพื่อผลิตอาจารย์และนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านทฤษฎีภาษาศาสตร์เอเชีย-อาคเนย์ และมีความชำนาญเกี่ยวกับภาษาต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ สามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

➤ **หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์** (ภาษาศาสตร์และภาษาเอเชียอาคเนย์) เพื่อผลิตนักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ที่มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์ และภาษาศาสตร์เอเชียอาคเนย์ จำแนกตามตระกูลภาษา ได้แก่ ตระกูลภาษาไทย ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก (มอญ-เขมร) ตระกูลภาษามาลาโย-โพลีเนเซียน และตระกูลภาษาทิเบต-พม่า โดยฝึกวิเคราะห์โครงสร้างภาษารวมทั้งได้ออกไปศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของชนกลุ่มต่าง ๆ ด้วยตนเอง

➤ **หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา** เพื่อผลิตนักมานุษย-

วิทยาที่มีความสามารถในการค้นคว้า และวิจัย วัฒนธรรม ระบบความเชื่อ โลกทัศน์ และปรัชญาชีวิตที่เป็นพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์ ตลอดจนการนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนางานด้านวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของคนในสังคม ใน 3 แขนงวิชา ได้แก่ ด้านมานุษยวิทยาการดนตรี มานุษยวิทยาการแพทย์สาธารณสุข มานุษยวิทยาการอนุรักษ์สัตว์สงูทางพิพิธภัณฑ

➤ **หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา** เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้ภาษา เข้าใจในวัฒนธรรม และรู้หลักของการสื่อสาร เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

➤ **หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา** เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท และมีความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาชนบทไทยให้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสม โดยไม่ทำลายวัฒนธรรมพื้นบ้าน และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

สถาบัน ฯ เปิดการสอนมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2517 (โครงการบัณฑิตศึกษา) นับถึงปัจจุบัน ได้ดำเนินการเรียนสอนนักศึกษาระดับปริญญาโท-เอก รวม 5 หลักสูตร มีนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนี้

จำนวนนักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ประจำปีการศึกษา 2542

หลักสูตร/สาขาวิชา	เริ่มเปิดตั้งแต่	จำนวน	จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะจบ	หมายเหตุ
ปริญญาโท				
1. ภาษาศาสตร์	2517	59	10	
2. วัฒนธรรมศึกษา	2532			
2.1 แขนงวิชาวัฒนธรรมดนตรี		26	5	
2.2 แขนงวิชาสาธารณสุข		16	4	
2.3 แขนงวิชาพิพิธภัณฑ์		25	6	
3. ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา	2538	70	13	
4. พัฒนาชนบทศึกษา	2538	76	12	
ปริญญาเอก				
1. ภาษาศาสตร์	2535	9	2	
รวมทั้งสิ้น		283	39	

การดำเนินงานด้านการวิจัย

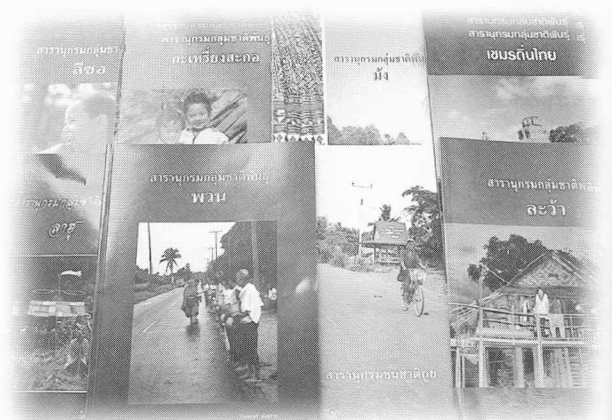
งานด้านการศึกษาวิจัยมุ่งศึกษาวิจัยภาษา และวัฒนธรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้และสนองตอบ ต่อนโยบายและการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ งานวิจัย ของสถาบัน ฯ ส่วนหนึ่งคือ งานวิจัยพื้นฐาน เช่น การวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้าง จำแนกตามตระกูล ภาษาต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ที่สอดคล้องกับ เนื้อหาของหลักสูตรภาษา

เมื่อสถาบันฯ ได้ขยายงานและเพิ่มหลักสูตรทางด้านวัฒนธรรมศึกษา การสื่อสาร และการพัฒนาชนบทศึกษา ลักษณะของงานวิจัยได้มุ่งดำเนินงานในลักษณะที่สามารถประยุกต์ผลงานวิจัยสู่สังคมได้ทันทีมากขึ้น เช่น การทำแผนที่แสดงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย โครงการวิจัยเพื่อจัดสร้างสารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย การจัดทำสารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์โดย นำเสนอในรูปแบบมัลติมีเดีย จัดทำแผนอนุรักษ์ และจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในจังหวัดต่าง ๆ

โครงการศึกษาแพทย์พื้นบ้านแผนไทย นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยของสถาบันฯ ส่วนหนึ่งมุ่งไปสู่การ ศึกษาและวิจัยภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่ม ประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการสำคัญที่อยู่ระหว่างดำเนินการ มีดังนี้

1. โครงการจัดทำสารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ ในประเทศไทย
2. โครงการวิจัยเพื่อศึกษาโลกทัศน์กลุ่ม ชาติพันธุ์ในประเทศไทย
3. โครงการวิจัยเพื่อศึกษาภาษาและ วัฒนธรรมของชนชาติไทในประเทศจีน
4. โครงการวิจัยภาษาและวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติพันธุ์ไทในประเทศเวียดนาม
5. โครงการเอเชียอาคเนย์ศึกษา อัน ประกอบด้วยโครงการพม่าศึกษา และโครงการ อินโดจีนศึกษา ได้แก่ ลาวศึกษา มาเลย์ศึกษา อินโดนีเซียศึกษา เขมรศึกษา

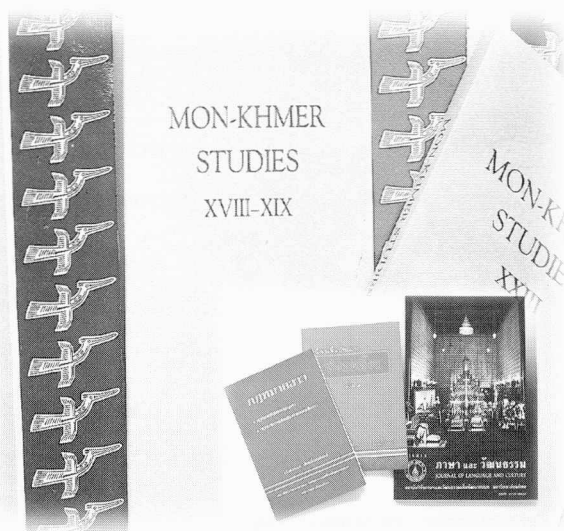
การดำเนินงานด้านการบริการวิชาการ

การบริการวิชาการแก่สังคม สถาบันฯ ได้ดำเนินงานเพื่อเป็นการบริการวิชาการแก่สังคม ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

➤ **การบริการห้องสมุด** ห้องสมุดของสถาบันฯ มีหนังสือประมาณ 9,000 เล่ม

➤ **ห้องปฏิบัติการภาษา** สถาบันฯ มีห้องปฏิบัติการภาษาสำหรับใช้เป็นที่พักเสียงตามหลักวิทยาศาสตร์

➤ **วารสารทางวิชาการ และเอกสารเผยแพร่** สถาบันฯ จัดพิมพ์ตำราและหนังสือซึ่งเป็นผลงานของอาจารย์ นักวิจัย และเจ้าหน้าที่วิจัย นอกจากนี้ยังจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ในลักษณะวารสาร และจดหมายข่าว ดังนี้ วารสาร “ภาษาและวัฒนธรรม” เผยแพร่ทางด้านภาษา วัฒนธรรม และการพัฒนา วารสารภาษาอังกฤษ “Mon-Khmer Studies : A Journal of Southeast Asian Languages” ซึ่งเป็นวารสารที่จัดทำร่วมกับมหาวิทยาลัย Hawaii จุลสาร “เวียดนามศึกษา” และ “จดหมายข่าว”

➤ **สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา** สถาบันฯ ได้จัดทำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เป็นผลงานด้านการวิจัยด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ ในรูปแบบของเทปคาสเซต แผ่นดิสก์บันทึกเสียง (CD)

➤ **การบรรยายทางวิชาการ** สถาบันฯ ได้จัดให้มีการบรรยายพิเศษอย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มาบรรยายอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 4 ครั้ง ในปี 2542 - 2543 สถาบันฯ ได้จัดบรรยายทางวิชาการที่สำคัญ ดังนี้ บรรยายพิเศษทางภาษาศาสตร์ ในวันที่ 20 พ.ย. 41 โดย Prof.Sylvain Vogel จาก Cercle de Linguistique de phnom penh บรรยายเรื่อง “Language Survey” ในวันที่ 20-23 กรกฎาคม 2542 โดย Prog. Eugence CASAD บรรยายพิเศษเรื่อง “การศึกษาวัฒนธรรมจากผ้าไทย” ในวันที่ 16 ส.ค. 42 โดย อาจารย์เผ่าทอง ทองเจือ และประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “GIS ในการจัดทำแผนที่ภาษา” โดย Mr.Philip Dill ระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2542

วันที่ 9 ก.ย. 42 และสถาบันฯ จะเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุม ระดับชาติและนานาชาติเป็นประจำในปี 2544 จะจัดโครงการประชุมนานาชาติเรื่อง “ภาษาศาสตร์ภูมิภาคเอเชียอาคเนย์”

โครงการจัดตั้งหน่วยบริการทางวิชาการภายในสถาบันฯ

➤ การฝึกอบรมและสัมมนา สถาบันฯ ได้จัดฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเผยแพร่วิชาความรู้อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรต่าง ๆ นอกจากนี้สถาบันฯ ยังจัดการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ เช่น วัฒนธรรมการบริโภคอาหาร คนทิ้งบ้าน (การอพยพย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมือง) สถานภาพของการแพทย์แผนไทยในปัจจุบัน ในปี 2542 สถาบันฯ ได้จัดโครงการฝึกอบรมและสัมมนาที่สำคัญ ได้แก่ โครงการฝึกอบรมการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศในวันที่ 4-12 ม.ค. 42 โครงการฝึกอบรมภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร รุ่นที่ 1 ในวันที่ 26 มิ.ย. - 28 ส.ค. 42 โครงการสัมมนาเรื่อง “คนรักควาย” ใน

➤ สำนักงานบริการข้อมูลภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภาษา สังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ทั้งในรูปเอกสาร สิ่งพิมพ์ แถบเสียง และวีดิทัศน์

➤ โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์มานุษยวิทยาวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นสถานที่อนุรักษ์และจัดแสดงเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์

➤ โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมและจัดระบบข้อมูลวัฒนธรรมดนตรีไทย สำหรับการค้นคว้า วิจัยให้บริการทางวิชาการ และส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยที่ทันสมัยและเป็นสากลด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันฯ มีบทบาทสำคัญในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นอกจากจะสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมแล้ว สถาบันฯ ยังได้จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประจำปี ทั้งกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญตามเทศกาล เช่น กิจกรรมวันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันแม่ วันพ่อ จัดประกวดเพลงกล่อมลูก เป็นต้น

สถาบันฯ มีเรือนไทยซึ่งมีความงดงามได้รับรางวัลสถาปัตยกรรมดีเด่น จากกรมศิลปากรประจำปี 2540 สถาบันฯ ได้ใช้เรือนไทยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป เช่นกิจกรรมเรือนพักใจ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อนำการฝึกปฏิบัติและฟังการบรรยายธรรมทุกวันพุธสัปดาห์สุดท้ายของเดือน

ส่งเสริมให้อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้พัฒนาจิตใจ มีพลังในการปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จัดกิจกรรม “ฟังเพลงไทยที่เรือนไทยมหิดล ศาลายา” ซึ่งนอกจากเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนโดยรอบศาลายาได้ร่วมกิจกรรมทั้งในฐานะผู้แสดง

และผู้ชมโดยจัดขึ้น 2 เดือน ต่อครั้ง เป็นต้น

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ในปี 2542 สถาบันฯ ได้มีโอกาสไปเผยแพร่และแสดงผลงานด้านดนตรีไทยในต่างแดนด้วย โดยคณาจารย์พร้อมด้วยนักศึกษาสถาบันฯ ในหลักสูตรปริญญาโทวัฒนธรรมศึกษาแขนงวิชาวัฒนธรรมการดนตรี ได้เดินทางไปร่วมประชุมสัมมนาและแสดงผลงานด้านดนตรีไทยในการประชุมวิชาการเรื่อง “7 th International Conference on thai studies” นอกจากร่วมประชุมและแสดงผลงานด้านดนตรีแล้วยังได้มีโอกาสสอนดนตรีไทยให้แก่เยาวชนไทยและเยาวชนต่างชาติที่มีเชื้อสายไทย ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์

ด้านวิเทศสัมพันธ์

☞ สถาบันฯ ได้รับความร่วมมือด้านการเรียนการสอนจาก Summer Institute of Linguistics (SIL) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดย SIL ได้ส่งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์เอเชียอาคเนย์มาสอนในหลักสูตรปริญญาโทและเอก สาขาวิชาภาษาศาสตร์จนถึงปัจจุบันนี้

☞ สถาบันฯ กับมหาวิทยาลัย Central Institute of Nationalities ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ด้านการเรียนการสอนและการวิจัยเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาติไปในประเทศจีน

☞ สถาบันฯ ร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอินโดจีน ได้แก่ ประเทศลาว เวียดนาม และกัมพูชา ในการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการเรียนการสอน การวิจัย และสถาบันฯ ได้ส่งบุคลากรไปศึกษาวิจัย และศึกษาดูงานในประเทศทั้งสามนี้ทุกปี

☞ สถาบันฯ ทำความตกลงกับมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ในการจัดการอบรมภาษาไทยให้แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยซิดนีย์ เป็นประจำทุกปี

☞ สถาบันฯ ร่วมมือกับ International Institute of Asain Studies at Laiden ประเทศเนเธอร์แลนด์ ในการจัดการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมโดยเน้นการศึกษาเกี่ยวกับอินโดนีเซียศึกษา

ชาวต่างประเทศที่ปฏิบัติงานประจำสถาบันฯ ในระหว่างปีงบประมาณ 2542

ชื่อ	ตำแหน่ง / สังกัด	รายละเอียด
Ms.Huang ying	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์ (ภาษาจีน)	ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ร่วมสอน ควบคุมวิทยานิพนธ์นักศึกษาปริญญาโทภาษาศาสตร์ตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการ
Mrs.May Myat Khaing	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์ (ภาษาพม่า)	ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ร่วมสอนนักศึกษาปริญญาโท ภาษาศาสตร์ และเป็นที่ปรึกษาโครงการพม่าศึกษา
Dr.Robert S.Bauer	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์	ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ร่วมสอน ควบคุมวิทยานิพนธ์ นักศึกษาปริญญาโท-เอกภาษาศาสตร์ตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการ
Mr. Lourence John Oliver	อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาศาสตร์	ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ร่วมสอน ควบคุมวิทยานิพนธ์นักศึกษาปริญญาโทภาษาศาสตร์ตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการ
Mr.Vinya Sysamouth	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์เชิง สารสนเทศและระบบ คอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต	ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ร่วมสอน ควบคุมวิทยานิพนธ์นักศึกษาปริญญาโทภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการ
Ms.Megan Sinnott	อาจารย์ด้านวัฒนธรรมศึกษา	ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ร่วมสอน ควบคุมวิทยานิพนธ์นักศึกษาปริญญาโท วัฒนธรรมศึกษาตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการ
Mr.Gregory Alan Lyons	อาจารย์อาคันตุกะ จากสถาบันฯ S.I.L ประเทศสหรัฐอเมริกา	ทำหน้าที่สอนภาษาศาสตร์คอมพิวเตอร์ และเป็น ที่ปรึกษาด้านการใช้คอมพิวเตอร์ในการวิจัยของ สถาบัน
Mrs. Carolyn P.Miller	อาจารย์อาคันตุกะ จากสถาบันฯ S.I.L ประเทศสหรัฐอเมริกา	ที่ปรึกษาทางวิชาการของสถาบัน ฯ
Mr.Todd Wayne Savrman	อาจารย์อาคันตุกะ จากสถาบันฯ S.I.L ประเทศสหรัฐอเมริกา	ที่ปรึกษาทางวิชาการของสถาบัน ฯ
Mr.Philipp Dill	อาจารย์อาคันตุกะ จากสถาบันฯ S.I.L ประเทศสหรัฐอเมริกา	ที่ปรึกษาทางวิชาการของสถาบัน ฯ

บุคคล/หน่วยงาน	วันที่	หมายเหตุ
Prof.Sylvain Vogel จาก Cercel de Linguistique de Phnom penh	20 พฤศจิกายน 2541	มาเยี่ยมชมสถาบันฯ และบรรยายพิเศษทางภาษาศาสตร์
Prof. Dr. Lin Compton จาก Unviersity of Winconsin-Madison	4 ธันวาคม 2541	เยี่ยมชมสถาบันฯ และแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ด้านการพัฒนาชนบท
Prof. Eugence CASAD	20-23 กรกฎาคม 2542	บรรยายเรื่อง “Language Survey”
Mr.Philip Dill จากสถาบันฯ S.I.L ประเทศสหรัฐอเมริกา	สิงหาคม - กันยายน 2542	ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “GIS ในการจัดทำแผนที่ภาษา”

ข้อมูล : ฝ่ายนโยบายและแผน
จัดพิมพ์ : ฝ่ายประชาสัมพันธ์
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา
โทร. 800-2308-14, 800-2301-2
โทรสาร. 800-2332

